

8. Ponad 1000-letni Dąb Bolko - legenda mówi, że pod tym drzewem odpoczywał, podczas wyprawy na Kijów w 1018 r., sam Bolesław Chrobry, ówczesny książę, a później król Polski. Co ciekawe, to właśnie ten władca ustanowił pierwsze w Polsce prawo dotyczące ochrony przyrody, zakaz zabijania bobrów i wyznaczył bobrowników do ochrony żeremi.

W okresie, kiedy stał dwór, drzewo to pełniło prawdopodobnie funkcję ciennika. Dąb ma obwód 874 cm., wysokość 25 m i rzut korony 32 m. Korona jest regularna i symetryczna. Dąb otrzymał nazwę w 1886 r., dla upamiętnienia Bolesława Trzebińskiego, brata właściciela Hniszowa, zmarłego w wieku 16 lat. W powszechnej świadomości jednak imię kojarzy się z królem Bolesławem Chrobrym. Uroczyste nadanie imienia przez działaczy PTTK odbyło się 1964 r. w Chełmie, podczas jednego z pierwszych rajdów po ziemi chełmskiej.

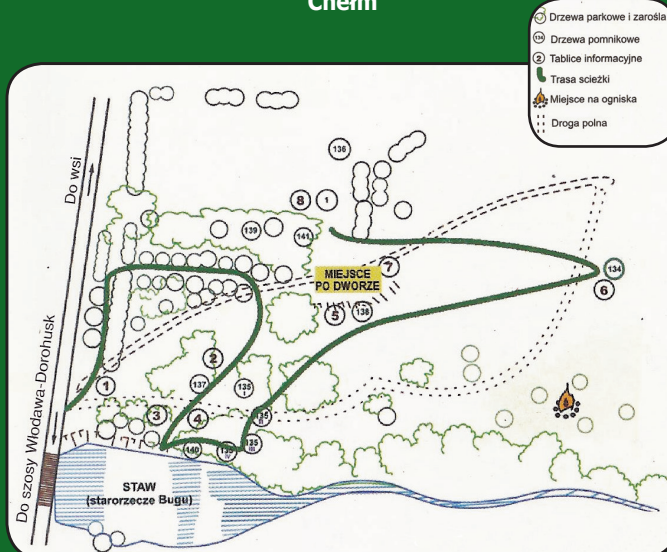


8. The over 1000-year-old 'Bolko Oak'. The legend has it that at the roots of the tree Boleslaw Chrobry, a prince and a future Polish king rested on his way to conquer Kiyev in 1018. It is Boleslaw Chrobry who first introduced laws protecting nature in Poland. He banned killing beavers and appointed officers to take care of the lodges. In the times when the manor prospered the tree could have served as a shade. It is 874cm in circuit, 25m tall and the crown of 32m in diameter. The crown itself is regular and symmetric. The tree was given its name after Boleslaw Trzebinski, the Hniszow owner's brother, who died at the age of 16. However, it is commonly associated with the Polish King Boleslaw Chrobry. The ceremony of endowing the name took place in 1964 during one of the first tourist rallies in the Chełm region organized by the PTTK activists.



**Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
Europa inwestująca w obszary wiejskie.**
Folder wydany przez Gminę Ruda-Huta w ramach projektu „Spacer z Bolkiem - wydanie publikacji promujących gminę Ruda-Huta”, sfinansowanego w ramach operacji Małe Projekty, Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju w gminie Ruda-Huta. Folder współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013.

Gmina Ruda-Huta
ul. Niepodległości 44, 22-110 Ruda-Huta
www.ruda-huta.pl
Zdjęcia: Piotr Śliwa.
Wydawca: TAWA Waldemar Taurogiński
Pl. Łuczowskiego 15
Chełm



Gmina
Ruda-Huta
pełna energii

Bolko

ścieżka przyrodniczo-historyczna



Bolko
natural-historical trail

W gminie Ruda-Huta leży niewielka miejscowość Hniszów. Tu znajduje się park podworski, którego perłą jest najpotężniejszy na Lubelszczyźnie dąb Bolko. Tu również w 2005 r. została wytyczona ścieżka przyrodniczo-historyczna „Bolko”, biegnąca przez najciekawsze miejsca, oznaczone tablicami informacyjnymi:

1. Ścieżka piesza rozpoczyna się w Hniszowie około 500 m. od drogi Dorohusk – Włodawa. Po prawej stronie można zaobserwować fragmentarycznie zachowany szpaler lipowy. Prowadzi on do parku podworskiego w stylu krajobrazowym. Istniejący obecnie park został założony przy dworze drewnianym w połowie XIX w. w miejscu ogrodu folwarcznego. Dwór spłonął w czasie I wojny światowej. W okresie międzywojennym, ówcześni właściciele Karpińscy, wzniesli nowy dwór. W latach 50-tych rozebrano dwór i budynki gospodarcze oraz wycięto ok. 40% parku. W parku znajduje się obecnie ok. 250 drzew 17 gatunków. Część drzew została objęta ochroną w 1989 r. zarządzeniem Wojewody Chełmskiego, natomiast najstarszy i największy dąb szypułkowy Bolko został ustanowiony pomnikiem przyrody w 1959 r.



In the Commune of Ruda-Huta there is a small village Hniszów. Here you can find a post-manor park with the oldest oak tree in the Lublin region The 'Bolko' Oak. In 2004 a new natural-historical tourist track „Bolko’ was drawn. It runs through the most interesting sites that have been provided with information noticeboards.

1. A walking path starts in Hniszów about 500m from the main Dorohusk – Włodawa route. On the right you can admire the partially preserved lime-tree alley. It leads to a post-manor landscape park. The present park was created by the wooden manor in the middle of the 19th century. The manor was burnt during the First World War. After the war it was rebuilt by the Karpiński family. In the 50s it was pulled down along with the other manor buildings and about 40% of park trees were felled. Now there are about 250 trees of 17 species. Some of them are now legally protected by the Chełm Voivodeship law, and the oldest oak 'Bolko' has been a monument of nature since 1959.

2. Iglicznia trójcierniowa (Gleditsia triacanthos) - posiada szeroką, ażurową koronę, rozbudowaną w kierunku południowo-zachodnim, a jej cechą charakterystyczną są gałęzie pokryte długimi, pojedynczymi lub trójdzielnymi cierniami oraz owoce brązowo czerwone, zwykle skręcone w strąki o długości do 30 cm. Drzewo ma w obwodzie 156 cm.

3. Stawy - powstały poprzez zagospodarowanie starorzecza Bugu. Ich brzegi porastają trzcinowiska, a w wodach występuje m.in. grąźel żółty i grzybień biały. Dość licznie rośnie osoka aloesowata. Można też spotkać ptaki: bąka, błotniaka stawowego i kropiatkę. Rozległe łąki i tajemnicze bużyska tworzą tu niepowtarzalny klimat.

4. Jesion wyniosły (Fraxinus excelsior) - to drzewo z rodziny oliwkowatych. Występuje w Europie i Azji Mniejszej. Jest jednym z najwyższych drzew liściastych naszego kontynentu o charakterystycznym, walcowatym pniu i jajowato-stożkowej koronie. Liście nieparzystopierzaste, złożone z 9 do 13 listków. Kwitnie w kwietniu i maju, przed rozwojem liści. Wydaje kwiaty zebrane w niepozorne wiechy, które są osadzone na końcach pędów. Obecnie obwód pnia wynosi 363 cm, wysokość 26 m i rzut korony 18 m.



2. Honey Locust (Gleditsia triacanthos) – it has got a wide, transparent crown growing towards the south-west. Its distinguishing feature are single or three-end thorns and brownish fruit in 30cm pods covering the branches and twigs. The tree is 156cm in diameter.

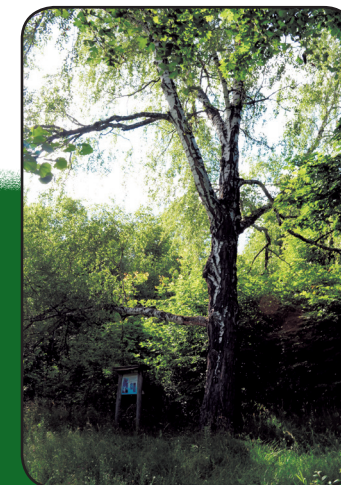
3. The ponds – they are the remnants of the Bug oxbows. The banks are covered with cane vegetation and you can spot yellow lilies and nenuphars. Water Pineapples are also common here. Species like typical wader, goldeneye, corn crane, little crane, bluethroat, white stork and black stork, but also grey heron, cormorant, goose, duck, grebe and a common crane live here. Vast meadows and bushy clusters make a unique atmosphere.

4. The European Ash (Fraxinus excelsior) – it is an olive family tree. It occurs in the western Asia and Europe. It is one of the biggest leafy trees of our continent. It has a cylindrical trunk and a conical crown. Its leaves consist of several smaller leaves (9-13). It blossoms in April and May before the leaves unfold into smallish panicles at the ends of sprouts. The trunk circuit is 363cm, height – 26m and the crown diameter - 18m.

5. Brzoza brodawkowata (Betula pendula) - to smukłe drzewo ma stożkową, luźną, ze zwisającymi do ziemi gałązkami, koronę. Specyficzna jest jej kora, najpierw błyszcząca, żółtobrązowa, potem biała, połyskująca, odrywająca się poprzecznymi pasami. Jej obwód wynosi 246 cm. Od strony wschodniej, na wysokości 6 m. znajduje się dziupla.

6. Dąb „soliter” - to pojedyncze drzewo, które rośnie na wolnej przestrzeni i wyróżnia się pięknym kształtem. W tym miejscu roztacza się wspaniały widok na dolinę Bugu. Drzewo posiada obwód pnia 352 cm, wysokość 22 m i rzut korony 15 m.

7. Wzniesienie to miejsce po znajdującym się niegdyś dworze, którego początki sięgają XVI w. W przeszłości był w posiadaniu Wołczków-Rokutowiczów, Zawadzkich, Olędzkich, Horeckich, Kotowskich, Trzebińskich i Karpińskich. Przed pałacem znajdował się reprezentacyjny gazon, do którego prowadziły dwie aleje: klonowa i lipowa. Po drugiej stronie pałacu znajdował się drugi gazon, obsadzony kwiatami.



5. The Silver Birch (Betula Pendula) - It is a tall tree with a conical loose crown in the form of long twigs hanging towards the ground. Its bark is very characteristic, shining, yellow-brown, white and glistening, coming off in horizontal straps. It is 246 cm in circuit. On the eastern part, at the height of about 6m there is a woodpecker's hollow.

6. The 'Soliter' Oak – it is a solitary tree growing in the open space, boasting a beautiful shape. From here you see a wonderful view on the Bug valley. It is 352 cm in circuit, 22m tall and the crown diameter is 15 m.

7. The Hill – it is a post-manor site. The manor was built in the early 16th century and belonged to the families of Wołczek-Rutowicz, Zawadzki, Olędzki, Horecki, Kotowski, Trzebiński and Karpiński. In front of the palace there was a representative lawn with maple and lime alleys leading to it. There was another lawn on the other side of the palace, overgrown with flowers.